

# Om dansk fodfolk 1932-1941, Skytskompagniet, Del 2

## Maskingeværdelingen

### Delingstrop

### 4 maskingeværgrupper, hver med

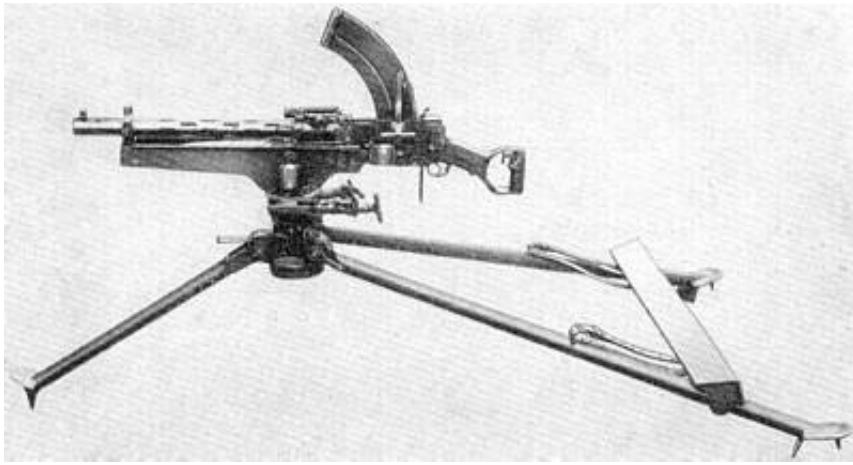
- 1 delingsfører
- 1 næstkommanderende
- 1 karrefører
- 1 afstandstager
- 1 vinkeltager
- 2 ordonnanser
- 1 oppasser
- 1 gruppefører og 10 mand:
- 1 maskingeværskytte
- 2 hjælpere
- 3 forsynere
- 2 forbindelses- og sikringsfolk
- 1 karremand
- 1 hestetrækker
- 1 hest
- 1 maskingeværkarretog (forstilling, patronkarre og maskingeværkarre)
- 1 8 mm maskingevær M.1929, med tilbehør

### Ammunition

Hver mand har 40 8 mm patroner, karrefører og karremænd dog 80 stk.

Ved hver gruppe findes 2.880 patroner, pakket i magasinposer (á 4 magasiner á 30 patroner):

- 2.400 patroner i patronkarren
- 480 stk. specialpatroner i maskingeværkarren



8 mm maskingevær M.1929 i maskingeværtrefod M.1929. Fra Kilde 2.

## 8 mm maskingevær M.1929

Maskingeværet er af dansk konstruktion (Madsen) og har en praktisk skudvidde på ca. 1,5 km.

Vægt (ca.):

- maskingevær: 10,25 kg
- trefod: 24 kg
- magasin (med 30 patroner): 1,5 kg.



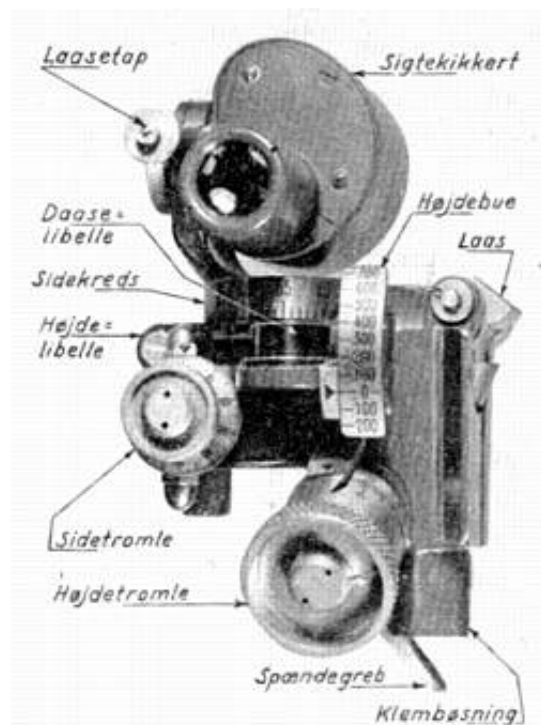
8 mm maskingevær M.1929 i maskingeværtrefod M.1929. Fra Kilde 9.

Til maskingeværet hører:

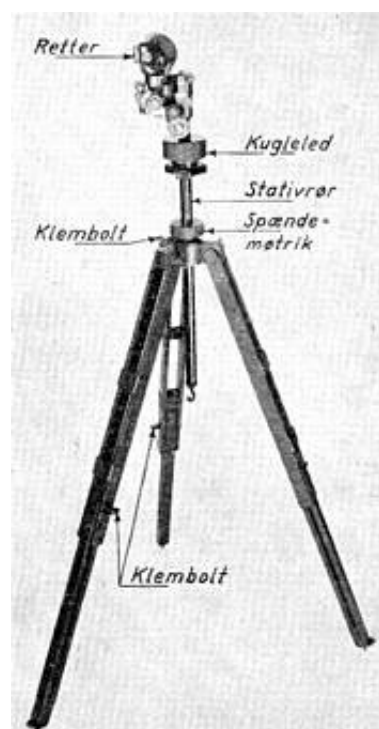
- magasin M.1929 med 30 patroner
- luftmålsigtemidler M.1929
- koblestykke (føres af maskingeværskytten)
- vandpose og værktøjstaske
- luftmålpivot
- retter M.1930 (= sigtekikkert)
- måletrekant M.1929
- hældningsmåler M.1929
- retningsstok M.1929
- vindmåler M.1930.

Retningsstokkene er 1,2 m og bemalet i røde og hvide bælter.

## Orienteringsmidler



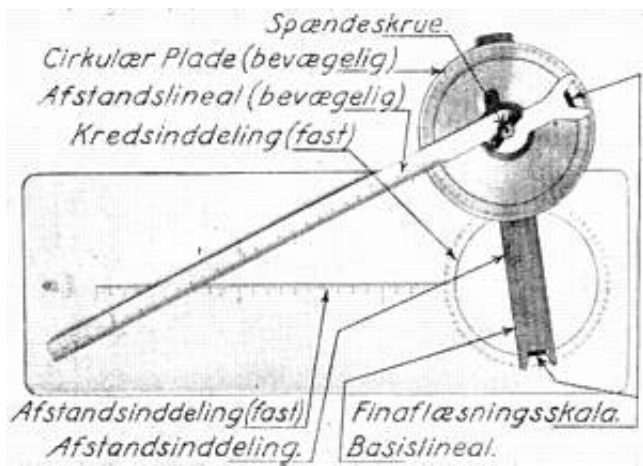
Retter M.1930. Fra Kilde 2.



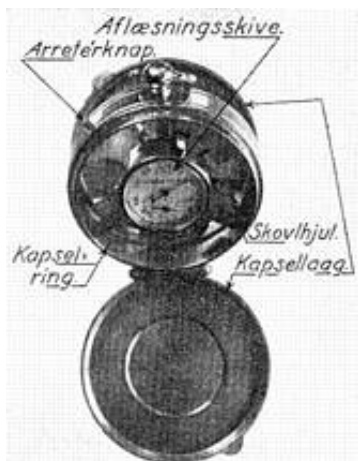
Retter M.1930. Fra Kilde 2.

Maskingeværretteren kan fastgøres på maskingeværet (ved hjælp af en forlænger) eller på et retterstativ som vist til højre.

I mortergruppen fører maskingeværskytten 1 retter; vinkeltageren i delingstroppen fører ligeledes 1 retter samt tilhørende stativ.



Måltrekant M.1929 Fra Kilde 2.



Vindmåler M.1930.

Fra Kilde 2.

Delingens vinkeltager fører måltrekanten i et læderhylster, med skulderrem.



Maskingeværdelingens kommandostation. Livgarden, 1932.

Fra Kilde 5.

Billedet viser vinkeltageren, med retter M.1930 i stativ og delingsføreren, der er i færd med at beregne skydningen.

I baggrunden ses en maskingeværgruppe.



*Maskingeværgrupper. Livgarden, 1932.*

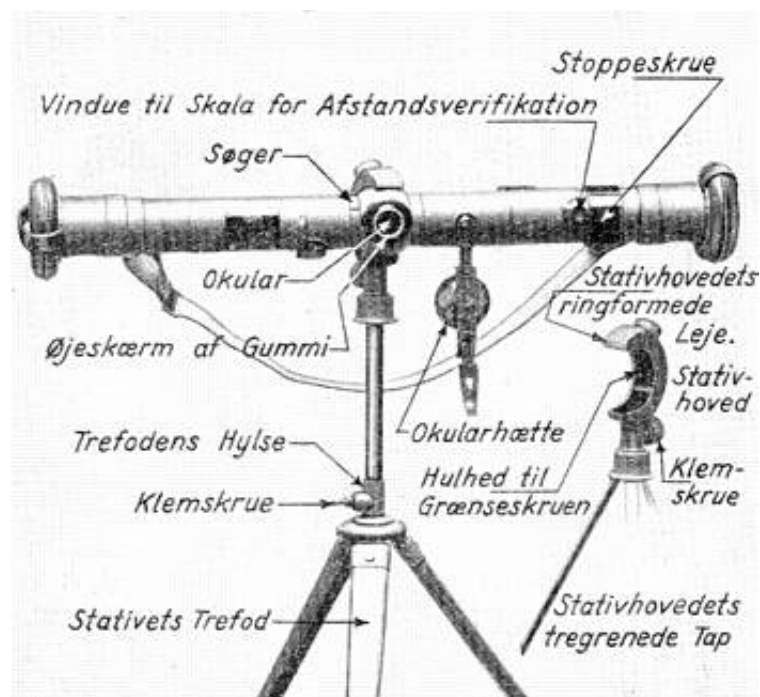
Fra Kilde 5.

Forrest ses maskingevær med skytte og hjælpere.

Til hvert maskingevær hører 4 vekselpiber, der føres i læderhylstre.

Under transport er de placeret i maskingeværkarren. Ved "klar til kamp" medtager hjælper 2 et hylster med 2 vekselpiber, mens gruppeførereren medtager et hylster med 1 vekselpibe.

## Afstandsmåler



*Afstandsmåler M.1915.*

Fra Kilde 2.



*Afstandsmåler M.1915.*  
Fra kilde 8.

Afstandsmåleren blev anvendt i alle våbenarter frem til 1943.

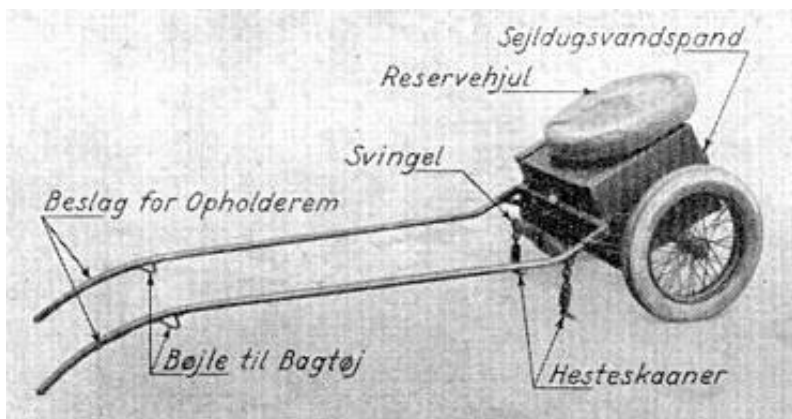
Betjentes afstandsmåleren fra knælende stilling, hviler den på en trefod. I liggende stilling hviler den på stativhovedets tregrenede tap eller holdes i hænderne.



Billedet er taget på Varde Artillerimuseum og viser den typeplade, der sidder på museets eksemplar.

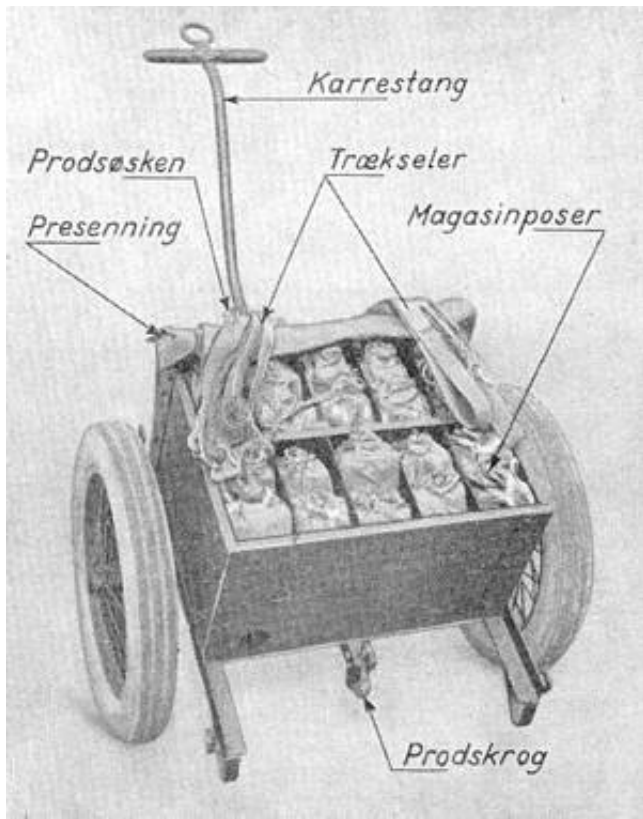
Afstanden mellem instrumentets prismer er 70 cm, hvilket i afstandsmålerterminologi kaldes 0,70 m basis.

## **8 mm karremateriel M.1932**



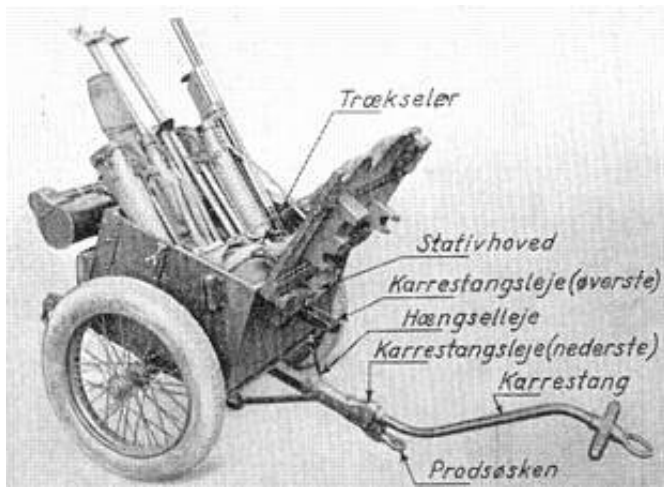
*Forstilling M.1932.* Fra Kilde 2.

Forstillingskassen har indvendig 3 rum til hesteudrustning samt værktøj og reservedele til karrerne.



*Patronkarre M.1932. Fra Kilde 2.*

Karreassen er inddelt i 10 rum, der hver rummer 2 magasinposer (i alt 2.400 patroner).



*Maskingeværkarre M.1932. Fra Kilde 2.*



*Maskingeværkarre M.1932, med maskingevær i luftmålspivot.  
Fra Kilde 5.*

Maskingeværkarren findes i to typer:

- Type A, hvorpå også føres telefonmateriel
- Type B, der i stedet herfor fører afstandsmåler.

Karrekassen har fortil i bunden en skråliste med udsnit til materiellet. Bagvæggen er forsynet med udsnit til materiellet. I rummet under materiellet ligger 4 magasinposer (i alt 480 patroner pr. karre).

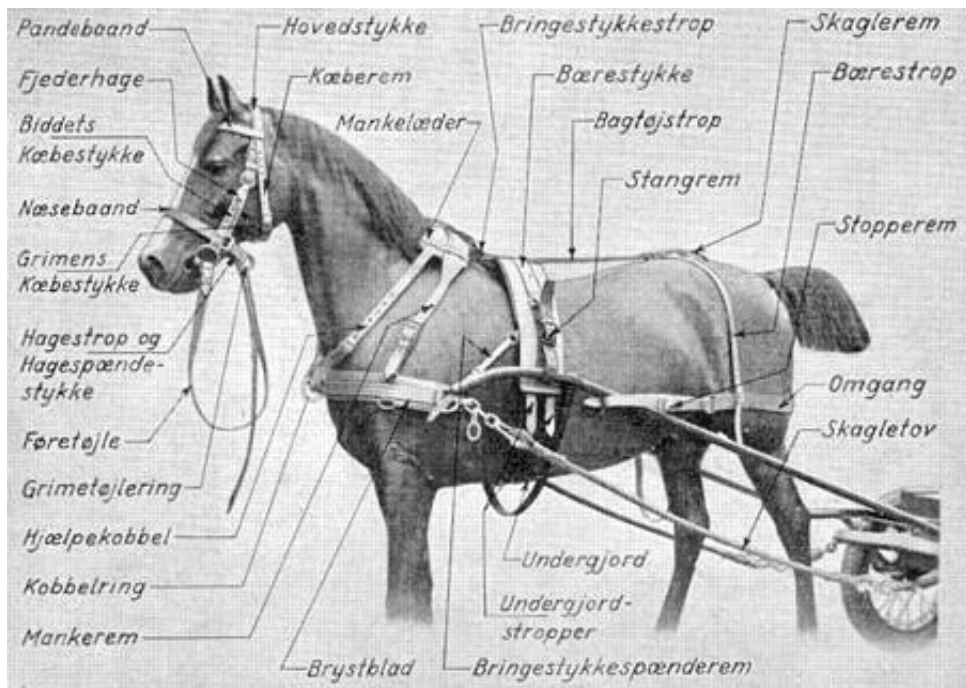
Type A har på bagvæggen lejer til telefonmateriel, mens type B har lejer til afstandsmåleren.

Oven på låget findes beredskabslejer for maskingeværet med luftmålspivot og på karrens sider lejer til luftmålspivotet.

Til hver karre hører 4 trækseler.

<b>Dimensioner m.v.</b>	<b>Bredde</b>	<b>Højde</b>	<b>Længde</b>	<b>Vægt - upakket</b>	<b>Vægt - pakket</b>
Forstilling			3,4 m	90 kg	125 kg
Patronkarre			1,4 m	80 kg	200 kg
Maskingeværkarre	1,2 m	0,94 - 1,47 m	1,4 m	100 kg	200 kg
Maskingeværkarretog			6,2 m	270 kg	525 kg





Hesteudrustning og tilbehør til 8 mm karremateriel M.1932.  
Fra Kilde 2.



En forstilling forcerer en skrænt. Livgarden, 1932. Fra Kilde 6.  
Man må håbe, at det gik godt...

## Håndvåben

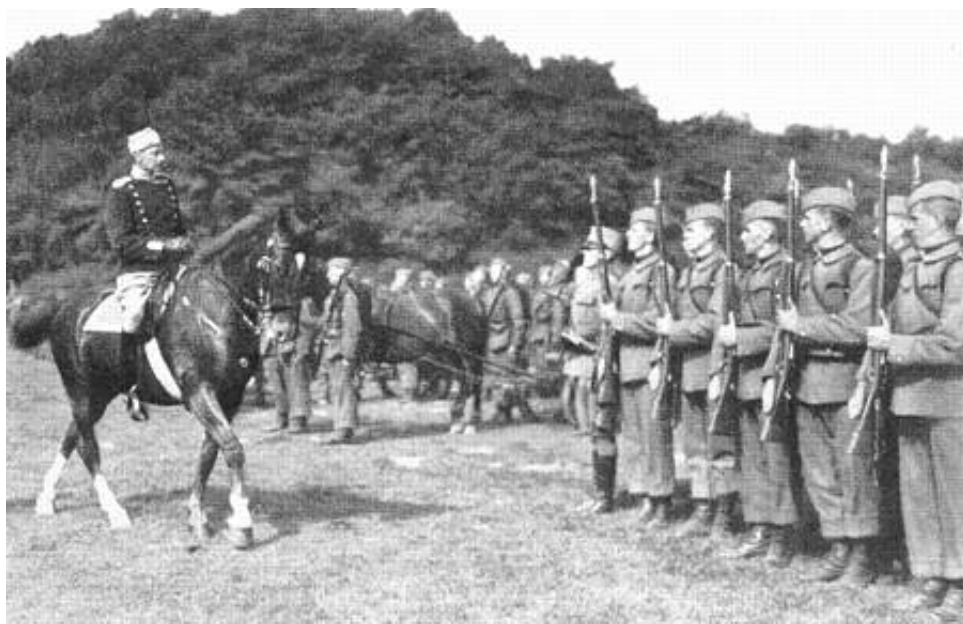
I maskingeværgruppen er gruppefører, hjælper 1 og 2 samt karremand og hestetrækker udrustet med fodfolkskarabin M.1889, mens øvrige har gevær M.1889.

I delingstroppen er alle, på nær afstandstageren og vinkeltageren, udrustet med gevær M.1889; de to undtagelser er udrustet med fodfolkskarabin M.1889. Delingsføreren har pistol M.1910/21, inkl. 25 patroner.

## Formationer m.v.



*Maskingeværgruppe, i marchkolonne. Livgarden, 1932.*  
Fra Kilde 6.



*Kong Christian X inspicerer Livgardens rekrutkompagni,*  
*på Ermelunden, juni 1932.*

Fra Kilde 6.

I baggrunden ses to (mindst) maskingeværgrupper.



*Maskingeværkompagni på march. Fra Kilde 4.*

Forgængereren for skytskompagniet, som kom med Hærloven af 1937, var bataljonens maskingeværkompagni, som bestod af 4 delinger á 4 maskingeværgrupper.

## **Klar til kamp**



*Maskingeværskytte.*  
Fra Kilde 1.



*Maskingeværhjælper 1.*  
Fra Kilde 1.

## **I maskingeværgruppen medtager... Følgende...**

Gruppefører  
1 vekselpibe (med hylster) og 1 magasinpose

Maskingeværskytte  
Maskingevær

Hjælper 1  
Trefod

Hjælper 2  
2 vekselpiber (med hylster) og 1 magasinpose

Forsyner 1  
Luftmålspivot og 3 magasinposer

Forsyner 2  
3 magasinposer og 1 magasinpose med 6 håndbomber

Forsyner 3  
2 retningsstokke og 2 magasinposer



*Næstkommanderende ved  
maskingeværdivisionen.  
Fra Kilde 1.*



*Vinkeltager ved  
maskingeværdivisionen.  
Fra Kilde 1.*

### **I delingstroppen medtager... Følgende...**

Afstandstager

Afstandsmåler med stativ, men uden føringsmiddel

Vinkeltager

Retter, retterstativ med føringsmiddel og 2 retningsstokke

I næstkommanderendes livrem ses en *enkelt prismekikkert* (ved livremmens spænde) og til højre herfor (på billedet) en pigtrådssaks i hylster.

På vinkeltageren ses føringsmidlet til retterstativet.



*Maskingeværgruppe i stilling.*

Fra Kilde 4.

Til højre for maskingeværskytten ses gruppeførereren, som observerer gennem sin *enkelt-prismekikkert*. Nederst i billedet ses hjælper 2 med en magasinpose.

## Taktisk anvendelse



*Maskingeværgruppe i stilling. Livgarden, 1932.*

Fra Kilde 6.

Maskingeværet er fodfolkets kraftigste våben. Det kan præstere en meget stærk, vedholdende og tæt ild, lige ud til de største skudafstande (3 km).

Ved hjælp af trefodens retningsmidler kan man lægge dets skudneg sikkert ned over målet på alle afstande, også i mørke, og man kan uden fare for foranliggende egne tropper skyde forbi og over dem. Endelig kan man med maskingeværet beskyde luftmål inden for 1 km afstand.

Skydningen kan tillige udføres fra skjulte opstillinger således, at betjeningsmandskabet ikke er udsat for direkte ild fra fjendens side, hvorved de under kampen i mindre grad påvirkes af denne ild.





*Maskingeværgruppe i stilling.  
Livgarden, 1932.*

Fra Kilde 6.

Træfsikkerheden er meget stor, og den praktiske ildhastighed kan sættes til ca. 200 skud pr. minut.

På grund af disse egenskaber gælder det om at skaffe maskingeværerne lejlighed til længst muligt at virke med deres ild. Maskingeværgrupper har derfor krav på støtte og hjælp fra andet fodfolk. Bliver selve maskingeværet ødelagt, mens trefoden endnu er brugelig, kan de kræve et rekylgevær afgivet fra den nærmest liggende rekylgeværgruppe, ligesom de kan kræve ammunition i magasiner udleveret fra rekylgeværgrupperne, når de ikke har mere selv.

Bliver maskingeværet indviklet i nærkamp under sådanne forhold, at det vanskeligt kan forsvare sig selv, er det de nærmest liggende grupperes pligt at beskytte det.



*Maskingeværgruppe i stilling. Livgarden, 1932. Fra Kilde 6.*

Efter den måde, hvorpå maskingeværet opstilles i terrænet, skelnes mellem:

- **Åben skydning**, hvor maskingeværet er således anbragt, at der kan sigtes mod målet.
- **Halvskjult skydning**, hvor målet er skjult for skytten, f.eks. af en bakkerand, men hvor gruppeførerens, når han rejser sig mere eller mindre op i ildstillingen, kan observere målet.

- **Skjult skydning**, hvor det er umuligt for alle i gruppen at se målet fra ildstillingen.

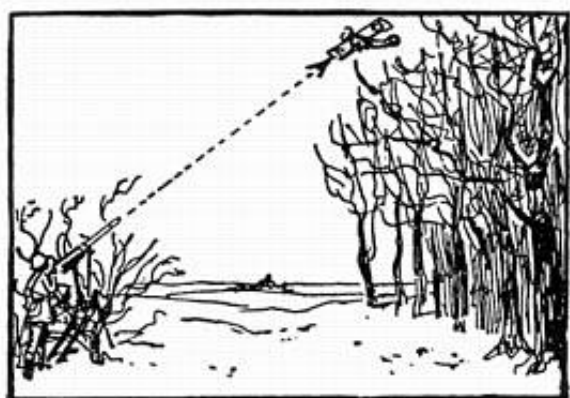
De afstande, på hvilke maskingeværets ild finder anvendelse, kan deles i:

- Korte afstande (indtil 1.200 m), hvor enkelte geværer kan skyde åbne og halvskjulte skydninger, og hvor man som regel kan se nedslag og følgelig foretage indskydning.
- Mellemstore afstande (1.200-2.000 m), hvor åben og halvskjult skydning altid bør udføres med mindst 2 geværer, og indskydning kun undtagelsesvist kan foretages.
- Store afstande (over 2.000 m), hvor enhver skydning bør foretages af mindst 4 geværer, og hvor åben skydning kun kan foretages med sigtekikkert.

God virkning (3% træffere) kan opnås mod større mål selv på de største skudafstande, med enkeltkolonner, grupper i spredt orden og lignende inden for 1.500 m, mod enkelte oprejste skytter inden for 1.000 m og med enkelte liggende skytter inden for 700 m.



Maskingevær opstillet til skydning mod luftmål. Fra Kilde 4.



Rigtigt.

Fra *Lærebog for Hærens menige*,  
II. Del for motoriseret feltartilleri, 1940.

Ved skydning mod luftmål bør der normalt ikke deltage mindre end 4 geværer i beskydningen. Ved skydningen, der kun udføres på afstande indtil 1.000 m, anvendes særlige luftmålssigtemidler og



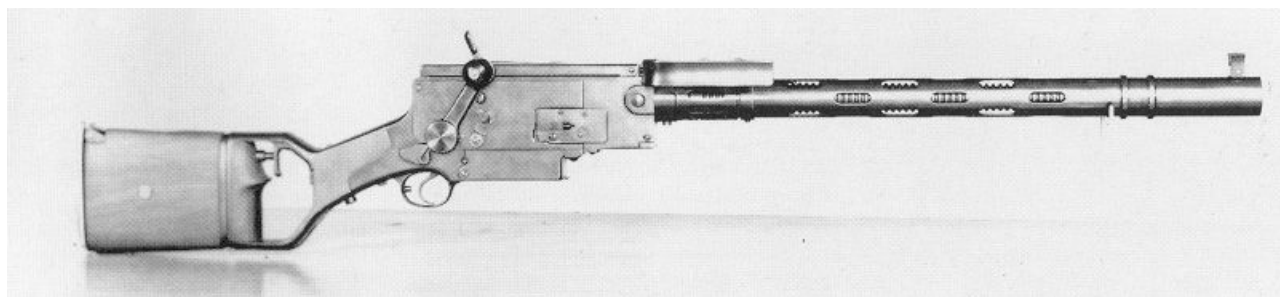
specialammunition (panserpatroner) og lyssporprojektiler i forholdet 3:1.

Ved opstilling til skydning mod luftmål anvendes luftmålspivot og luftmålssigtemidler.

## Kilder

1. *Lærebog for Fodfolkets Korporalskoler - Udrustning og Train*, Krigsministeriet, København 1941.
2. *Lærebog for Fodfolkets Korporalskoler - Våbenlære*, Krigsministeriet, København 1938.
3. *Huskebog til brug i felten, ved øvelser og krigsspil* af H.H. Jørgensen, N. Olaf Møllers Forlag, København 1936.
4. *Danmarks Hær, Bind I og II* under redaktion af kaptajn Hector Boeck, kaptajn S.E. Johnstad-Møller og kaptajnløjtnant C.V. Hjalp, Selskabet til udgivelse af kulturskrifter, København 1934-1935.
5. *Forsvarsbogen* af oberst T. Andersen, Gyldendal, København 1941.
6. *Livgarden 1908-1933* af Th. Thaulow, H.Hagerups Forlag, København 1933.
7. *Lærebog for Hærens Menige, 1. Del*, Midlertidig udgave, København 1946.
8. *Skydereglement for Håndvåben, 1. Del*, Krigsministeriet, København 1932.
9. *Soldaterne den 9. april 1940* af Kay Søren Nielsen, Tøjhusmuseet, København 1990, ISBN 87-7233-847-4.

Per Finsted



*Maskingevær M.1929, med påsat kolbestykke.*  
Fra Kilde 9.